

Firemní úvěry zdražují, české banky patří k nejdražším v Evropě

– TEXT – Alžběta Vejvodová

Půjčky pro firmy s úroky pod dvěma procenty jsou v Česku minulostí. Skokové zvýšení základních úrokových sazeb, s nímž na začátku listopadu už podruhé přišla tuzemská centrální banka, tak dokončuje to, co už začala koronavirová pandemie. Nejbonitnější zavedené firmy si teď půjčují za sazby kolem 3,5 procenta ročně. A začínajícím podnikatelům poskytují banky úvěry s úrokem kolem 10 procent. České půjčky tak jsou jedny z nejdražších v Evropě. A podnikatelé se obávají, že drahé financování zhorší jejich konkurenceschopnost na světových trzích.

„V závislosti na ceně zdrojů sazby podnikatelských úvěrů rostou a v následujících týdnech budou růst napříč celým trhem,“ popisuje Zuzana Filipová z Moneta Money Bank a dodává: „Kroky České národní banky tuto cenu ovlivňují výrazně. Je to vstup do standardního konkurenčního prostředí, na který musí banky reagovat.“

Kam až mohou úroky z firemních úvěrů růst, je teď těžké odhadovat. Banky a ekonomové se totiž shodují v tom, že centrální banka ještě neřekla poslední slovo a do konce roku nejspíš ještě sazby zvýší. To by mohlo v dalších měsících výrazně snížit zájem firem o půjčky. „Tento faktor se zatím nestihl v zájmu o úvěry projevit,“ míní mluvčí UniCredit Bank Petr Plocek.

Zdražování úvěrů je pro firmy nepřijemné. Asociace malých

a středních podniků ho dokonce označuje za „nepříznivý experiment na českých domácnostech a firmách“. „Zdražují se vám zdroje na provoz, na investice, na inovace a růst se zpomaluje. Česká národní banka si patrně myslí, že drahé úvěry a hypotéky sníží cenu energie a ostatních vstupních materiálů. Že má vliv na inflaci. Avšak ceny se zvyšují globálně a lokální kroky tohoto typu nejenže v dohledném horizontu nepomohou, ale naopak situaci v zemi výrazně zhorší,“ uvádí místopředsedkyně asociace a ředitelka pro obchod a strategii ve skupině strojírenských firem Audacio Pavla Břečková.

Drahé české úvěry zvednou zájem exportních firem o půjčky v eurech.

Dramatických dopadů zdražování půjček na českou ekonomiku se obává také Evžen Korec, majitel developer-ské společnosti Ekospol, a to přesto, že jeho firma si nepůjčuje a výstavbu bytů financuje výhradně z vlastních peněz. „Velmi reálně hrozí, že tento krok vážně ohrozí celou českou ekonomiku. Možná se opravdu přibrzdí inflace, ale za cenu obrovského rizika pádu celé ekonomiky do recese či dokonce krize,“ upozorňuje Korec.

A dopady budou poměrně rychlé. Na rozdíl třeba od hypoték se firmám

propisuje zvyšování úroků do nákladů okamžitě. „Většina firemních úvěrů je s plovoucí úrokovou sazbou,“ upozorňuje Jan Brázda, partner PwC Česká republika a expert na financování, a dodává: „Problém je především v načasování tohoto kroku, které v době vyšší inflace přináší podnikům další náklady.“

Banky tak očekávají, že zvyšování úroků znovu sníží zájem o úvěry, který v posledních měsících začal po pandemii opět slibně růst ruku v ruce s tím, jak se firmy pouštěly do investic. „Tempo růstu úvěrů poskytnutých podnikům ke konci třetího čtvrtletí zrychlilo, ale s horším výhledem ekonomiky čekáme jeho opětovné zpomalení a zrychlení až v příštím roce,“ uvádí mluvčí Komerční banky Michal Teubner.

Nejde jen o centrální banku

Růst úroků se navíc v dohledné době přinejmenším pro podniky z některých silně znečišťujících odvětví nezastaví. Kromě zvyšování základních sazeb ze strany České národní banky k němu totiž přispívá i politika Evropské unie. Ta nutí banky k tomu, aby při úvěrování zohledňovaly nejen ekonomickou kondici firem, ale i to, do jaké míry podnikají udržitelně. Výsledkem je, že některé typy firem už prakticky nemají šanci získat půjčku.

Financování projektů s negativním dopadem na životní prostředí už zastavila například Komerční banka.